Zwolle

Raadsvoorstel

Datum 16 juni 2025

Onderwerp	Advies op de aanvraag tot aanwijzing lokale publieke media omroep
Versienummer	1
Portefeuillehouder	Anja Roelfs

Samenvatting
De huidige periode van aanwijzing van de lokale publieke media omroep eindigt op 6 oktober 2025. Om voor de volgende periode van 5 jaar (vanaf 7 oktober 2025) in aanmerking te komen, hebben zich twee geïnteresseerde partijen gemeld bij het Commissariaat voor de Media (hierna: het Commissariaat). Wegens het onvolledig aanleveren van de gevraagde documentatie heeft het Commissariaat een van de partijen buiten behandeling gesteld. Daarmee is de overgebleven partij, stichting Algemene Omroep Zwolle, de enige aanvrager gebleken.
Het Commissariaat regelt de aanwijzing van een geïnteresseerde aanvrager als lokale publieke media-instelling. Het Commissariaat ziet toe op de procedure en verleent de aanwijzing, na advies van de gemeenteraad te hebben ingewonnen. In dit raadsvoorstel wordt voorgesteld om het Commissariaat te adviseren de stichting Algemene Omroep Zwolle aan te wijzen als lokale publieke media omroep voor Zwolle, met ingang van 7 oktober 2025, en daarbij aan het Commissariaat aandacht te vragen voor de motiveringen van de gemeenteraad.

Financiële gevolgen

Betreft doel	531 Culturele basisinfrastructuur
Begroting wijzigen	Nee
Budgetnummer	

Bijlagen
1. Statuten Algemene Omroep Zwolle;
2. Beleidsplan Algemene Omroep Zwolle;
3. Redactiestatuut 1Zwolle;
4. Aanvraagformulier en Overzicht Programmabeleidbepalend orgaan;
5. De brief van het Commissariaat voor de Media waarin de gemeenteraad om een raadsadvies wordt gevraagd, dd. 28 april 2025;
6. De aanvullende toetsingscriteria van gemeente Zwolle.

Openbaarheid

☒ Openbaar

☐ Geheim: Ten aanzien van de bijlagen 2 en 4 van het raadsvoorstel is geheimhouding opgelegd op grond van artikel 87 van de Gemeentewet juncto artikel 5.1, lid 2 sub e van de Wet open overheid (het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer). De geheimhouding wordt opgelegd totdat het Commissariaat een beslissing heeft genomen over de nieuwe aanwijzing van de lokale publieke media omroep (naar verwachting binnen vier weken na ontvangst van het raadsadvies).

Datum 16 juni 2025

De raad wordt voorgesteld te besluiten om:

1. Vast te stellen dat stichting Algemene Omroep Zwolle een rechtspersoon is naar Nederlands recht met volledige rechtsbevoegdheid, dat zich uitsluitend of hoofdzakelijk ten doel stelt op lokaal niveau de publieke mediaopdracht uit te voeren, en statutair een representatief orgaan heeft dat het beleid voor het media-aanbod bepaalt;
2. Het Commissariaat voor de Media te adviseren om stichting Algemene Omroep Zwolle aan te wijzen als lokale publieke media-instelling voor de gemeente Zwolle met ingang van 7 oktober 2025;
3. Dit raadsvoorstel als het gevraagde wettelijk raadsadvies aan het Commissariaat voor de Media te doen toekomen. Er zal een link naar de website met de streaming van de besluitvormende raadsvergadering worden bijgevoegd of nagestuurd naar het Commissariaat.

Datum 16 juni 2025

Inleiding
Op 28 april 2025 heeft het Commissariaat voor de Media (hierna: het Commissariaat) schriftelijk aan de gemeenteraad van Zwolle gevraagd om een advies uit te brengen over de aanwijzing van een lokale publieke media omroep voor de vijfjarige periode na 6 oktober 2025. In de periode van openstelling van de aanvraagtermijn voor een nieuwe aanwijzing tot lokale publieke media omroep voor Zwolle heeft het Commissariaat van Stichting Algemene Omroep Zwolle (hierna: AOZ) een aanvraag ontvangen. Het Commissariaat heeft ook een tweede aanvraag ontvangen. Deze aanvraag is buiten behandeling gesteld omdat de aanvrager – ook na een hersteltermijn – niet aan de formele indieningsvereisten voldeed. Dit betekent dat AOZ in aanmerking komt om te worden aangewezen als lokale publieke media omroep voor Zwolle. De huidige lokale publieke omroep Stichting RTV Focus heeft aan het Commissariaat laten weten niet mee te dingen naar een aanwijzing voor de volgende periode.

Voordat het Commissariaat een beslissing neemt over de aanvraag vraagt het Commissariaat aan de gemeenteraad om advies over de vraag of de aanvrager voldoet aan de wettelijke toegangscriteria (op grond van Artikel 2.61, tweede lid, Mediawet 2008). De raad moet in zijn advies de volgende vragen gemotiveerd met ja of nee beantwoorden:

1. Is de aanvrager een rechtspersoon naar Nederlands recht met volledige rechtsbevoegdheid?
2. Stelt de aanvrager zich ten doel op lokaal niveau de publieke mediaopdracht uit te voeren door media-aanbod te verzorgen dat is gericht op de bevrediging van maatschappelijke behoeften die in de gemeente leven?
3. Heeft de aanvrager volgens de statuten een orgaan dat het beleid voor het media-aanbod bepaalt?
4. Is het programmabeleidbepalende orgaan representatief samengesteld voor de in uw gemeente belangrijkste voorkomende maatschappelijke, culturele, geestelijke en godsdienstige stromingen?

Aangezien er slechts één aanvrager is, mogen de door de gemeenteraad op 4 november 2024 vastgestelde aanvullende toetsingscriteria niet meer worden toegepast in deze aanwijzingsprocedure (zie bijlage 6). Voor de gemeenteraad echter, zijn de aanvullende criteria niet alleen een instrument om tot een afweging tussen meerdere gegadigden te komen; het is ook bedoeld als een toets op de bedrijfsmatige professionaliteit, de governance en de borging van de financiële stabiliteit. Deze laatste doelstelling is mede ingegeven door de ervaringen met voorgaande lokale publieke media omroepen in Zwolle.
Hoewel de aanvullende criteria niet meer mogen worden toegepast, zijn voor zover mogelijk de overwegingen die ten grondslag liggen aan de aanvullende criteria verwerkt in de motiveringen bij de beantwoording van de vragen van het Commissariaat (zie argument 1).

Kader
De Mediawet 2008: Mediawet 2008

Beoogd effect
Het Commissariaat voor de Media heeft aan de gemeenteraad gevraagd een raadsadvies uit te brengen over de aanvraag voor een aanwijzing tot lokale publieke media omroep. Het Commissariaat voor de Media neemt het besluit over de aanwijzing. Met het raadsadvies beoogt de gemeenteraad de vraag van het Commissariaat te beantwoorden of de aanvrager aan de wettelijke criteria voldoet. Het

Datum 16 juni 2025

Commissariaat wordt daarmee in staat gesteld tot een afgewogen besluit te komen over de aanwijzing van een lokale publieke media omroep voor Zwolle.

Argumenten

1. De beantwoording van de vragen van het Commissariaat leidt tot een positief advies.
De gemeenteraad wordt voorgesteld om op de vragen van het Commissariaat als volgt te antwoorden:

Ad 1: *Is de aanvrager een rechtspersoon naar Nederlands recht met volledige rechtsbevoegdheid?*

Het antwoord van de gemeenteraad is “JA”. Motivering van het antwoord van de gemeenteraad:
Op 18 april 2024 is de “Stichting Algemene Omroep Zwolle opgericht”. De aanvrager is daarmee een rechtspersoon met volledige rechtsbevoegdheid. De stichting AOZ heeft een raad van toezicht, een bestuur en een programmabeleid bepalend orgaan. Aan de raad van toezicht zijn enige bevoegdheden toegewezen, waaronder het toezicht op het functioneren van het bestuur, op het beleid en op de algemene gang van zaken. De raad van toezicht stelt het aantal leden van het bestuur vast.

De gemeenteraad hecht aan een professioneel goed geborgde organisatie en adviseert het Commissariaat erop toe te zien dat het bestuur van AOZ zo spoedig mogelijk wordt uitgebreid tot ten minste drie leden zoals in de statuten van de stichting is bepaald (Artikel 14, lid 1). De stichting AOZ heeft op dit moment een raad van bestuur met één lid, de directeur-bestuurder. In de statuten is een slotverklaring opgenomen waarin de directeur-bestuurder verklaart zich te zullen beijveren om zo spoedig mogelijk het bestuur op het statutaire aantal te brengen (Artikel 27).

De gemeenteraad adviseert aan het Commissariaat om erop toe te zien dat de governance goed wordt geregeld. Centraal moet staan dat AOZ een professioneel aangestuurde en goed zichtbare lokale publieke media omroep is, die functioneert in de directe woon- en leefomgeving van Zwolle (de “natuurlijke habitat”).

De gemeenteraad adviseert aan het Commissariaat erop toe te zien dat de “Gedragscode Integriteit Publieke Omroepen 2021” wordt toegepast (‘pas toe en leg uit’) en dat wordt voldaan aan de “Code Diversiteit en Inclusie”.

De gemeenteraad adviseert aan het Commissariaat erop toe te zien dat AOZ een duidelijk en eenduidig meerjarenplan met meerjarenbegroting opstelt waaruit blijkt dat AOZ de komende vijf jaar stabiel is.
De gemeenteraad hecht grote waarde aan de doelmatige en doeltreffende besteding van de beschikbaar gestelde bekostiging. De gemeenteraad verwacht van AOZ een transparante jaarrekening waarin op overzichtelijke wijze een correcte financiële verantwoording wordt afgelegd. Ook zal de gemeenteraad nauwgezet toetsen of aan de gestelde bekostigingsvoorwaarden is voldaan.

Ad 2: *Stelt de aanvrager zich ten doel op lokaal niveau de publieke mediaopdracht uit te voeren door media-aanbod te verzorgen dat is gericht op de bevrediging van maatschappelijke behoeften die in de gemeente leven?*

Het antwoord van de gemeenteraad is “JA”. Motivering van het antwoord van de gemeenteraad:

De gemeenteraad adviseert aan het Commissariaat erop toe te zien dat AOZ in het media-aanbod aandacht besteedt aan thema's en behoeften die sterk leven onder de bevolking van Zwolle.

Ad. 3: Heeft de aanvrager volgens de statuten een orgaan dat het beleid voor het media-aanbod bepaalt?

Het antwoord van de gemeenteraad is "JA". Motivering van het antwoord van de gemeenteraad:
In artikel 19 van de stichtingsakte van AOZ is het programmabeleid bepalend orgaan (PBO) vastgelegd. Deze heeft tot taken:

a. het bepalen van het beleid voor het media-aanbod;
b. toetsing van de in het programmabeleid verwoorde uitgangspunten;
c. het geven van adviezen, gevraagd en ongevraagd, aan het bestuur;
d. het opstellen van de jaarlijkse rapportage over het gevoerde en gerealiseerde programmabeleid.

Ad. 4: Is het programmabeleidbepalende orgaan representatief samengesteld voor de in uw gemeente belangrijkste voorkomende maatschappelijke, culturele, geestelijke en godsdienstige stromingen?

Het antwoord van de gemeenteraad is "JA". Motivering van het antwoord van de gemeenteraad:
Het huidige PBO van AOZ bestaat uit 6 leden (inclusief de voorzitter). Hiermee is voldaan aan de wettelijke eis van minimaal 5 leden. De leden hebben een binding met de stromingen Maatschappelijke (1 lid: zorg en welzijn), Culturele (1 lid), Geestelijke/godsdienstige (1 lid), Onderwijs en educatie (1 lid), Jongeren (1 lid) en Werkgevers (1 lid).

Echter, de gemeenteraad stelt vast dat de huidige PBO-leden van AOZ deelnemen op persoonlijke titel. Zij vertegenwoordigen geen hoofdstroming, noch zijn zij afgevaardigd uit een koepelorganisatie met een belangenbehartigende opdracht voor een van de hoofdstromingen. Het is de vraag of zij door de doelgroepen van de lokale publieke media omroep (kunnen) worden gezien en benaderd als vertegenwoordiger van een hoofdstroming.
Gemeente Zwolle wil samen met AOZ verkennen hoe zij ertoe kan bijdragen dat ook gemandateerde vertegenwoordigers van hoofdstromingen deelnemen. De PBO-leden zijn voor de gemeenteraad bij voorkeur voor de inwoners duidelijk herkenbare vertegenwoordigers/afgevaardigden van de hoofdstromingen in Zwolle. Gemandateerde afvaardiging van een koepelorganisatie voorkomt dat deelname aan het PBO als vrijblijvend worden ervaren, terwijl het PBO juist een wezenlijke functie heeft voor de bepaling van het programmabeleid van de lokale publieke media omroep.

2. De gemeenteraad wordt voorgesteld om het Commissariaat te adviseren AOZ aan te wijzen als lokale publieke media-instelling voor de gemeente Zwolle.
De bestudering van de aanvraag van AOZ en het bijgevoegde beleidsplan van deze media omroep geeft geen aanleiding om tot een negatief raadsadvies te besluiten. In de motivering van de antwoorden heeft de gemeenteraad in de vorm van een advies aan het Commissariaat duidelijk gemaakt waar haar punten van aandacht en zorg liggen.

3. De gemeenteraad wordt voorgesteld het raadsvoorstel als het gevraagde wettelijk raadsadvies aan het Commissariaat voor de Media te doen toekomen.

Het Commissariaat verwacht van de gemeenteraad een ondertekend en gemotiveerd raadsbesluit, waarin het wettelijk advies is opgenomen. Het raadsvoorstel behoort de motivering van het raadsbesluit te bevatten. Ook dient een link naar de website te worden gestuurd waarop de raadsvergadering teruggeluisterd of - gekeken kan worden.

Alternatieve mogelijkheden
Het Commissariaat besluit over de aanwijzing. Een negatief raadsadvies is zwaarwegend en kan wellicht ertoe leiden dat er geen nieuwe lokale publieke media omroep wordt aangewezen. Dit is echter ongewenst, mede gelet op de rol die een lokale publieke media omroep vervult in de Zwolse samenleving en de functie die de gemeenteraad voor haar ziet in de versteviging van de lokale democratie. Bij de voorliggende aanvraag zijn er geen zwaarwegende argumenten om negatief te adviseren.

Maatschappelijk draagvlak & participatie
Niet van toepassing.

Communicatie
In afstemming met het Commissariaat wordt het moment van gezamenlijke publicatie bepaald en een persbericht gemaakt.

Financiën
De gemeente ontvangt voor de bekostiging van de lokale publieke media omroep een bijdrage van het Rijk, die als algemene uitkering via het Gemeentefonds aan de gemeente wordt uitgekeerd. De Rijksbijdrage wordt berekent aan de hand van een normbedrag van de VNG, vermenigvuldigd met het aantal huishoudens in Zwolle. In 2024 bijvoorbeeld was dit normbedrag €1,57. De VNG-raming van het aantal huishoudens in Zwolle in 2024 is 62.948. Op basis van het normbedrag is de Rijksbijdrage in 2024 €98.828,36.

De Rijksbijdrage is bedoeld om de gemeente in staat te stellen te voldoen aan de bekostigingsplicht die in de Mediawet 2008 is opgelegd. Daar het een algemene uitkering betreft is de gemeente niet verplicht het volledig beschikbare bedrag uit te keren, maar zij moet dit dan kunnen beargumenteren. Het Commissariaat voor de Media wijst erop dat gemeenten open en transparant moeten overleggen met de lokale publieke omroep over het bedrag dat de omroep nodig heeft.

Tot dusver is het maximaal beschikbare budget steeds bepaald als een subsidie, volgens de subsidie-indexatie methodiek. Dit is echter niet juist omdat het een bekostiging betreft waarop de subsidie-indexatie niet van toepassing is. Het college houdt zich in het vervolg aan de richtsnoermethode en komt daar bij de bij de begroting van 2026 op terug.

Risico's
Geen.

Vervolg
Na ontvangst van het raadsadvies toetst het Commissariaat of het advies zorgvuldig tot stand is gekomen en deugdelijk is gemotiveerd. Is dat het geval, dan gaat het Commissariaat in beginsel binnen vier weken tot besluitvorming over.

Datum 16 juni 2025

Er is een nieuwe Mediawet in wording. Deze wet zal twee belangrijke gevolgen hebben voor de lokale publieke media omroep:

a. De financiering gaat veranderen: de Rijksbijdrage zal rechtstreeks naar de lokale omroep gaan, en niet meer via het Gemeentefonds en de gemeenten. Bovendien zal het Rijk in totaal ca. €18 miljoen extra beschikbaar stellen.
b. Het aantal lokale publieke media omroepen zal worden teruggebracht van ca 200 nu naar ca 80 straks. De lokale publieke media omroep voor Zwolle gaat op in een streekomroep-in-wording samen met de lokale publieke media omroepen voor Kampen, Hattem en Zwartewaterland.

De nieuwe Mediawet treedt naar verwachting op 1 juli 2026 in werking. Daarna volgt een overgangsperiode van 1,5 jaar, zodat het nieuwe lokale omroepstelsel in januari 2028 van start kan gaan.

Voor dit moment is er nog geen overgangsrecht geregeld. Dit betekent dat de nieuwe aanwijzing van 7 oktober 2025 volgens de bepalingen van de huidige Mediawet 2008 moet worden uitgevoerd.

Openbaarheid

Dit raadsvoorstel is openbaar; niet alle bijlagen zijn openbaar. De aanvrager heeft aan het Commissariaat het verzoek gedaan om de persoonsgegevens uit het PBO niet openbaar te maken. Het Commissariaat gaat ervan uit dat de gemeente hier conform het gemeentelijk beleid en conform de AVG mee omgaat.

Het college heeft derhalve ten aanzien van de bijlagen 2 en 4 van het raadsvoorstel is geheimhouding opgelegd op grond van artikel 87 van de Gemeentewet juncto artikel 5.1, lid 2 sub e van de Wet open overheid (het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer). De geheimhouding wordt opgelegd totdat het Commissariaat een beslissing heeft genomen over de nieuwe aanwijzing van de lokale publieke media omroep (naar verwachting binnen vier weken na ontvangst van het raadsadvies).

Burgemeester en wethouders van Zwolle,

burgemeester, Peter Snijders

secretaris, Dick Emmer